

Bohoslužba 22. 10. 2023

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Introit: Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé. (Marek 10,45)

Pozdrav

Píseň: 634

Modlitba: Bože, ty sám jsi náš Pán a nikdo jiný. Žádná jiná moc na nás nemá nárok. Ty znáš každého z nás jménem a provázíš nás na všech životních cestách. Od tebe máme všechno dobré a ve tvých dobrých rukou je i celý náš život. Proměňuj naši mysl, ať chceme vždycky to, co před Tebou ob stojí, a ať ti sloužíme s upřímným a radostným srdcem. Ber nás stále znovu do svých laskavých rukou, veď a upevňuj nás ve víře, v lásce i v naději, kterou jsi nám daroval skrze svého Syna a našeho Pána a bratra Ježíše Krista, který v jednotě Ducha svatého s tebou žije a působí na věky věků. Amen.

1. čtení: Exodus 33,12–23

Píseň: 116,1–5

2. čtení: Matouš 22,15–22

Kázání

Co dělat, když musíte vybírat ze dvou špatných možností? Ať už řeknete to či ono, ano či ne, nijak si nepomůžete. Stejně si zaděláte na problém. Tedy zvolit menší zlo? Jenže co by znamenalo menší zlo v případě otázky, kterou Ježíš dostal? Ať už odpoví kladně či záporně, zákonitě tím někoho našteve a popudí proti sobě. Buď bude považován za kolaboranta s okupační mocí, nebo za vzbuřence proti ní. Tahle daň z hlavy totiž potvrzovala a vyjadřovala nadvládu Říma. A protože se jedná o hodně výbušné téma, zničí u jedné ze stran svůj kredit. Dokonce by svojí odpovědí mohl ohrozit vlastní život. Náboženství a politika byly tehdy těsně spojeny.

Když si nelze vybrat ze dvou nevábných možností, nabízí se ještě zvolit možnost třetí a odpovědět úplně jinak, než všichni čekají. A nebyl by to Ježíš, aby si v takové překérní situaci svým geniálním způsobem neporadil. Šikovně položená otázka, na níž padne ještě šikovnější odpověď. Ježíšovy diskuse s těmi, kdo se ho snažili zneškodnit – přinejmenším společensky – ukazují, že nebyl žádným vesnickým prostáčkem, naivním hlupáčkem. Dokázal si poradit, i když na něj měli políčeno vlivní a vzdělaní lidé. Nenechal se vmanipulovat do pozice, do níž ho chtěli dostat. A tak se tazatelé, nebo ti, které za sebe nastrčili, se zlou potázali. Nechali se převézt a znemožnit. Pokud by se nám někdy zdálo, že Ježíšovy požadavky a způsoby jsou naivní či v reálném životě nepoužitelné, připomeňme si, že on žádný naivka ani slabomyslný podivín nebyl.

A také nebyl žádným politickým, ale vlastně ani náboženským revolucionářem. Tedy ve smyslu snahy o změnu mocenského uspořádání. Respektoval vládnoucí elity, ať už v duchovní či světské oblasti, ač si o nich myslel svoje. A dokázal se s nimi též potýkat v ostrých debatách a pronést na jejich adresu ne jeden kritický výrok. Láska a úcta k lidem, kterou Ježíš ztělesňuje, ještě nutně neznamená, že se necháme druhými manipulovat a naše slova budou vždy sladká jako med, abychom se náhodou někoho nedotkli. Ale přece jen si na ostrá a potenciálně zraňující slova raději dávejme pozor. Ježíšova revoluce

se však týkala změn srdce a z něj plynoucího jednání. Z reformovaného srdce, z lidského myšlení, pak mohou vycházet impulsy ke změnám i v jiných oblastech.

Tazatelé by chtěli dostat jednoduchou odpověď na složitou otázku. Ale nedostanou ji. Ježíš neodpoví přímo a jednoznačně. Neříká: Císař je představitel okupační moci, protibožský démon, tady je Boží území a ten Říman na něm nemá co pohledávat. Kdo mu platí daně, ten je zrádce a modloslužebník. Avšak neřekne ani: Císaře je nutno ve všem poslouchat a kdo neposlouchá svoji vrchnost, ten neposlouchá ani Boha, který ji ustanovil. Říká těm, kdo u sebe nosí minci s obrazem císaře, aby ji vrátili tomu, kdo si ji podepsal a poznačil jako svůj majetek. Ostatně tím, že ji mají u sebe, si už na svoji otázku odpověděli.

Nejednoznačný vztah ke státu a úřadům najdeme i na jiných místech Nového zákona. Zatímco kniha Zjevení obsahuje kritické pohledy na veřejnou moc, jinde nalezneme výzvy k jejímu respektování, k přimlívám za ni, a dokonce – což může být pro některé stěží skousnutelným – k děkování za mocné tohoto světa. Politika může být dobrá i špatná. A k tomu, aby byla dobrá, jsme povoláni přispívat ne-li přímo svou účastí, jak nám současné společenské zřízení umožňuje, tak přinejmenším přimlívou modlitbou. Křesťanství není pevně navázáno na žádné politické zřízení a na žádnou formu vlády, ač v některých se mu daří lépe než v jiných. Dokáže přežít v totalitních poměrech Severní Koreje či komunistického Československa stejně jako v liberálních demokraciích západního typu.

Ježíš ale zároveň svou překvapivou odpovědí obrací pozornost na Boha. Ten totiž nesmí přijít zkrátka. Podstatou tohoto oddílu tedy není ani tak otázka placení daní a vztahu křesťanství ke státu, k politické moci. Především je nutné zachovávat věrnost Bohu, což může znamenat i vypovězení poslušnosti pozemským vládcům tam, kde překračují svoje pravomoci a pole působnosti. Ze dvojice Bůh – stát je prostě jeden důležitější a podřízenost jemu má přednost přede vším ostatním.

Jako ve všem ostatním jde tady především o Boha a náš vztah k němu. To je podle Ježíše hlavní věc, o níž bychom se měli starat. Což s odváděním daní a plněním jiných občanských povinností nemusí stát v rozporu. Je možné zachovávat loajalitu ke státu i k Bohu zároveň. Ježíš ale říká, že když se má dostat na císaře, má se dostat také na Boha. I jemu se má odevzdat to, co mu náleží. Jenže co mu náleží? Nebo spíše ta otázka zní: Co mu nenáleží? Je vůbec něco, na co by on neměl nárok? Jestliže mince nesly obraz panovníka, pak člověk nese podle biblického podání obraz Boží. K jeho obrazu byl stvořen. Podle této logiky mu tedy patří. Jako bytosti stvořené k Božímu obrazu náležíme Bohu celí. Tedy nikoli z poloviny státu a z poloviny Bohu. Ale i veškeré stvoření je výsledkem Boží tvůrčí činnosti a proto mu náleží také. Takže jeho je všechno, včetně císaře. Ten tak není nejdůležitější autoritou; tím, komu jsme odpovědni především. Rovněž naše svědomí není, ani v politických záležitostech, v posledu podřízeno nikomu jinému než samotnému Bohu. Co to přesně znamená, jaké důsledky z toho vyvodit, je ale ponecháno na nás a na naši zodpovědnosti.

Píseň: 711

Přimluyv: Po každé prosbě budeme zpívat zpěv 265

- Děkujeme za situaci míru a zajištění v naší zemi a přimlouváme se za politiky a představitele států, aby nepřekračovali své kompetence
- Děkujeme a zároveň prosíme za občanskou společnost, za ty, kdo se zasazují o něco dobrého
- Prosíme za situaci v Izraeli a Gaze, za návrat zajatých, ochranu bezbranných, za úsilí o trvalý mír a pokojné soužití zneprátelených národů, prosíme též o mír na Ukrajině a na jiných nepokojných místech
- Prosíme, abychom jako jednotlivci i církve nedělali z Boha karikaturu, ale šířili jeho pravdivý obraz
- Prosíme za s. Ivu T. a br. Jaroslava T. i za další nemocné, za naše město i křesťany v něm

Modlitba Páně

Píseň: 342

Ohlášky

- V úterý 24. října v 19 hod. jsme zváni do kostela sv. Jana Křtitele na modlitbu Taizé.
- Ve čtvrtek od 17:15 se sejde střední generace.
- V neděli 29. října pojedeme do Trutnova na ekumenické bohoslužby, které začínají v 10:00. U nás bohoslužby neproběhnou! Zájemci o odvoz se mohou hlásit faráři.
- V neděli se mění čas na zimní.

Poslání: Ke všem lidem mějte úctu, bratrstvo milujte, Boha se bojte, krále ctěte. (1. Petr 2,17)

Požehnání: A pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, ať střeží vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Píseň: 77